

2. Шатковський О. Електронні державні закупівлі: пошук українського шляху [Електронний ресурс] / О. Шатковський, Г. Файвеш. – Режим доступу: <http://eupublicprocurement.org.ua/e-procurement-finding-a-way-for-ukraine.html?lang=RU>. – Назва з екрана.
3. ProZorro і темна сторона держзакупівель [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.112.ua/statji/prozorro-i-temna-storonaderzhzakupivel-296112.html>. – Назва з екрана.

*П. Ю. Балабан, к. е. н., професор;
К. І. Мехеда, студент;
Я. Ю. Галицька, студентка
ПУЕТ, м. Полтава*

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОПТОВИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Активний розвиток ринкової інфраструктури, що є характерним для сучасного етапу трансформації ринкової економіки, сприяє істотним змінам економічної сутності, функцій та організаційної структури оптової торгівлі, зростанню її економічного потенціалу та ролі в організації господарських зв'язків між суб'єктами ринку. Оптова торгівля, що виконує роль посередника в каналах товарного обігу, є каталізатором змін, що відбуваються не тільки у сфері товарного обігу, а й у сфері виробництва, забезпечуючи, таким чином, збалансованість внутрішнього ринку країни [1].

Однак з переходом України до побудови ринкової економіки оптова торгівля споживчими товарами істотно втратила своє значення, що було обумовлено економічною кризою, яка супроводжувала трансформаційний період в Україні, відсутністю чіткої державної політики відносно посередницької діяльності як з боку органів влади, так і суб'єктів господарювання та небажанням нових посередників цивілізовано працювати на оптовому ринку [2].

Разом з тим, в Україні з'явилися і успішно функціонують оптові підприємства нового типу, результати господарсько-

фінансової діяльності яких дозволяють їм успішно конкурувати на регіональних ринках товарів та послуг.

До таких, зокрема, відноситься товариство з обмеженою відповідальністю ТОВ «ЦЕНТР», основним видом діяльності якого є оптово-роздрібна торгівля господарськими парфумерно-косметичними товарами та товарами побутової хімії. Динаміка обсягів товарообороту оптового підприємства ТОВ «ЦЕНТР» за 2015–2017 роки наведена у табл. 1.

Таблиця 1 – Динаміка оптового товарообороту ТОВ «ЦЕНТР» за 2015–2017 роки

Роки	Товарооборот (тис. грн)		% виконання плану	Відхилення (±), тис. грн
	за планом	фактично		
2015	55 000,0	62 313,1	113,3	+7 313,1
2016	65 000,0	76 154,0	117,2	+11 154,0
2017	85 000,0	107 399,0	126,4	+23 399,0

Як видно, за 2015–2017 рр. % виконання плану з кожним роком зростає, що сприяє збільшенню валових доходів підприємства, про зміни яких за вказаний період свідчать дані табл. 2.

Таблиця 2 – Показники динаміки товарообороту та валових доходів ТОВ «ЦЕНТР» за 2015–2017 роки

Роки	Показники	За планом	Фактично	% виконання плану	Відхилення (±), тис. грн
2015	Товарооборот тис. грн.	55 000,0	62 313,1	113,3	+7 313,1
	Валові доходи тис. грн.	5 500,0	7 175,2	130,4	+1 674,1
	У % до товарообороту	10,0	11,5	115,0	–
2016	Товарооборот тис. грн.	65 000,0	76 154,0	117,2	+11 154,0
	Валові доходи тис. грн.	8 500,0	11 776	138,5	+3 276,0
	У % до товарообороту	13,07	15,5	118,5	–
2017	Товарооборот тис. грн.	85 000,0	107 399,0	126,4	+23 399,0
	Валові доходи тис. грн.	12 500,0	17 807,0	142,4	+5 307,0
	У % до товарообороту	14,7	16,6	112,9	–

Зростання товарообороту та валових доходів за останні три роки відбувалося стабільними темпами, що мало відповідний вплив на основні показники ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства – динаміку структури і джерел його фінансових ресурсів, якими є власний та залучений позичковий капітал підприємства.

Аналіз показує, що частка власного капіталу підприємства у 2015 році становила 21,6 % від наявної кількості фінансових ресурсів, у 2016 р. – 49,2 %, у 2017 році – 65,1 %, що свідчить про фінансову стійкість підприємства і збільшення власного капіталу завдяки ефективному використанню грошових коштів, матеріальних, нематеріальних та фінансових активів.

Як результат, у 2015–2017 роках діяльність оптового підприємства ТОВ «ЦЕНТР» була прибутковою. Найбільший чистий прибуток було отримано у 2017 році – 4 504 тис. грн, що пояснюється значним збільшенням валового прибутку та збільшенням інших позареалізаційних фінансових доходів. У порівнянні з 2016 роком він збільшився у 2,1 рази, з 2015 – у 3,1 рази.

Проведені дослідження показали, що підприємство має значні резерви збільшення обсягу товарообороту за рахунок декількох чинників – ефективного використання робочого часу та росту продуктивності праці. Зокрема, проведені нами дослідження виявили резерви підвищення продуктивності праці за рахунок удосконалення мотивації праці, організації виробничого й торговельного процесів, ліквідації простоїв з вини адміністрації тощо.

Список використаних інформаційних джерел

1. Балабан П. Ю. Трансформація торгівлі споживчої кооперації в економіці ринкового типу: етапи розвитку, конкурентоспроможність, стратегічні пріоритети : монографія / П. Ю. Балабан, М. П. Балабан. – Полтава : ПУЕТ, 2011. – 421 с.
2. Балабан М. П. Оптова торгівля в ринковому середовищі: ефективність функціонування та стратегія розвитку : монографія / М. П. Балабан. – Полтава : ПУСКУ, 2005. – 353 с.
3. Статистична і оперативна інформація господарсько-фінансової діяльності ТОВ «ЦЕНТР».
4. Матеріали обстеження діяльності ТОВ «ЦЕНТР».